

"Hem de beylik veya tavâif-i mülûk mukaddemesi olan muhtariyet..." Ne demektir, açıklar mısınız?

".., hem de beylik veya tavâif-i mülûk mukaddemesi olan muhtariyet veya istibdad-ı mutlak mânâsıyla bir cumhuriyet gibi gayr-ı mâkul fikirlerde bulunan,.."(1)

Beylik, aşiret reislerinin kendi aşireti üstündeki küçük iktidarlarıdır. **Tavaif-i müluk** ise, küçük devletçikler manasına geliyor. Bu tabir Abbasi Devletinin parçalanması ile meydana gelen küçük devletler anlamına da geliyor. Bu gibi devletçikler ve beylikler aslında insan egosunun bir yansımasıdır, kavim ve aşirette kendini göstermesidir.

Muhtariyet (özerklik), kendi kendine hareket edebilme, ihtiyar ve iradesi kendi elinde olma haline denir ki, bu tarz bir yönetim biçimi beylik ve aşireti andırıyor. En azından ona yatkın bir durumdur. **Bu da mutlak istibdada götüren bir zemin, bir vesiledir.** Bu tarzlara alışmış ve bu tarz yönetimlerden faydalanmış olanların cumhuriyete iltifat etmesi elbette düşünülemez.

(1) bk. [Münâzarat, Sualler ve cevaplar.](#)